

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологічна характеристики літературного таланту

Освітня програма	Українська мова і література Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	014 Середня освіта 01401 Українська мова і література
Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол №1 від “27
”серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Психологічна природа таланту
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	095-105-76-16
Е-майл викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	60 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Специфіка літературного таланту
2. Анотація до курсу	
<p>У науковій літературі часто трапляються означення «талант», «здібності», «обдарованість», але майже відсутні спеціальні праці, присвячені вивченню природи, сутності і специфічних ознак названих явищ. А буває, що ці поняття вживаються як синоніми. Ще складнішою виглядає генія, що вперше була поставлена ще в міфологічно-поетичній свідомості і навколо якої існує багато спекуляцій і різноманітних тлумачень. На з'ясування пов'язаних із цими темами аспектів і націлений пропонується студентам спецкурс.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання спецкурсу «Психологічні характеристики літературного таланту» полягає у тому, щоб дати студентам найзагальніші відомості про психологічні аспекти літературного таланту, його структуру і змістові характеристики.</p> <p>Завдання курсу зводиться до вивчення природи й сутності художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої діяльності, їх взаємозалежності з категорією художньо-творчого процесу, структури і специфічних експлікацій. Такі знання необхідні вчителю-словесникові, зокрема, задля діагностики в учнів художньо-творчих задатків і можливостей.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	

Наслідком вивчення курсу повинно стати:

- спроможність вирішувати в процесі навчання й подальшої професійної діяльності спеціалізовані завдання в галузі літературознавства й суміжних наук, що передбачає здійснення інновацій у сфері освіти;
- уміння комплексно застосовувати набуті знання і забезпечувати на належному рівні навчально-виховний процес у загальноосвітніх навчальних закладах;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, науковими принципами й ефективними підходами, реалізовувати сучасні методики й освітні технології викладання літератури в загальноосвітніх навчальних закладах;
- здатність бути креативним, застосовуючи здобуті знання в практичній галузі;
- уміння ставити й вирішувати науково-філологічні проблеми, залучаючи досвід суміжних наук;
- спроможність вільно оперувати науковою термінологією зі сфери літературознавства й психології при вирішенні професійних завдань;
- розуміння особливостей становлення і розвитку літературного таланту;
- уміння визначати провідні сили художньо обдарованих натур;
- здатність використовувати знання про структуру художньої обдарованості й здібності до літературно-творчої діяльності у професійній діяльності;
- спроможність діагностувати в учнів творчі задатки і сприяти їх розвиткові.
- вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання;
- осмислювати літературознавчі концепції, володіти методами літературознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, усної народної творчості;
- уміти аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності літературного процесу на діахронному і синхронному зрізах і творчість знакових письменників у національному і світовому контексті;
- уміти аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах літературознавства, мовознавства, методики навчання фахових дисциплін; оцінювати результати власних наукових досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій;
- оцінювати розвиток мовознавчої, літературознавчої думки від давнини до сучасності, знати відомі праці українських і зарубіжних філософів, лінгвістів, культурологів, літературознавців.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
Восьмий	014. 01 Середня освіта (Українська мова і література)	Четвертий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання,	Вага оцінки	Термін виконанн
------------	------------------	------------	-----------	----------------	--------------------

			ГОД		Я
<p>Модуль 1. Змістовий модуль 1. Психологічні основи таланту як наукова проблема. Тема 1. Загальнотеоретичні аспекти проблеми творчої особистості. Методологічні принципи вивчення. Літературознавчий і психологічний підходи. Сутність художньої обдарованості і здібностей до літературно-творчої активності. Художня обдарованість як структурна цілість.</p>	<p>Лекція 2 год., самостійна робота 6 год.</p>	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Тема 2. Геній і талант. Проблема генія і таланту в філософії, психології і літературознавстві. Психологічні характеристики генія і таланту. Спроби Д. Овсянико-Куликовського досягнути сутність геніальної обдарованості. Концепція генія і письменника-робітника Івана Франка. Сучасні інтерпретації геніально обдарованої творчої особистості. Питання генія і таланту в школі.</p>	<p>Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 6 год.</p>	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять 3
<p>Змістовий модуль 2. Структура художньої обдарованості. Тема 3. «Вертикальна» структура художньої обдарованості.</p>	<p>Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна</p>	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять 3

Задатки і здібності. Спадкові компоненти в структурі художньої обдарованості. Діалектика вроджених і набутих чинників. Вивчення літературних династій у школі.	робота 6 год.		години)		
Тема 4. «Горизонтальна» структура художньої обдарованості.. Опорні властивості художньої обдарованості. Провідні сили в структурі художньої обдарованості. Головні елементи психологічної структури таланту Внутрішньо-ієрархічні залежності в структурі художньої обдарованості. Вивчення деяких аспектів проблеми на уроках української літератури.	Лекція 4 год., практичні заняття 4 год., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
Тема 5. Специфіка літературного таланту. Співвідношення загальних і спеціальних компонентів у структурі художньої обдарованості. Біографія і творчість. Здібності до літературно-творчої діяльності в загальній структурі обдарованості. Психологічні доміанти літературних здібностей. Поняття психологічного типу письменника і спроби класифікації. Методика вивчення проблеми літературного таланту в школі і діагностика літературних здібностей учнів.	Лекція 2 год., практичні заняття 6+2 год. к. р., самостійна робота 6 год.	1-18	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за підсумкову контрольну роботу і 30 балів за реферат.
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.
7. Політика курсу	
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. / За ред.. М. Зубицької. – Львів, 2002. 2. Арнаудов М. Психологія літературного творчества. –М., 1970. 3. Басин Е. Психологія художественного творчества: Личностный подход. М., 1985. 4. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: Лекції. Житомир, 2009. 5. Васадзе А. Проблема художественного чувства: Вопросы психологи художественного творчества. Тбилиси, 1978. 6. Гроф С. За пределами мозга: Рождение, смерть и трансценденция в психотерапии. М., 1993. 7. Ковалев А., Мясичев В. Психологические особенности человека. Т. 2: Способности. – Л., 1998. 8. Макаров А. П'ять ять етюдів: підсвідомість і мистецтво. Нариси з психології творчості. К., 1990. 9. Обдарованість. Творчість. Здібності / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. Житомир, 2006. 10. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. К., 1991. 11. Платонов К. Проблема способностей. М., 1972. 12. Психологія художественного творчества: Хрестоматия. Минск, 1999. 	

13. Ридли М. Геном: автобиография вида в 23 главах. М., 2008.
14. Уилбер К. Очи познания: Интегральный мир. Минск, 2016.
15. Уилбер К. Проект Атман: Трансперсональный взгляд на человеческое развитие. М., 2004.
16. Франко І. Із секретів поетичної творчості. К., 1969.
 17. Фрейд З. Нариси з психоаналізу. К., 1997.
 18. Юнг К.-Г. Психологические типы. М., 1995.

Викладач професор Піхманець Роман Володимирович